

Aanleiding

In het landelijke regeerakkoord is afgesproken dat voor Wmo-voorzieningen voor wat betreft de eigen bijdrage een vast tarief van € 17,50 per vier weken zal worden ingevoerd (het abonnementstarief). Voor de invoering van dit abonnementstarief is een wetswijziging vereist en gelet op de tijd die dit in beslag neemt, kan de maatregel per 1 januari 2020 volledig worden ingevoerd.

Voor 2019 is door de minister gekozen voor een tussenvorm. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt via een Algemene Maatregel van Bestuur voor 2019 zo gewijzigd dat een maximale periodebijdrage van € 17,50 voor maatwerkvoorzieningen per 1 januari 2019 van kracht wordt.

Het Besluit regelt dat alle cliënten met één of meer maatwerkvoorzieningen uit de Wmo, ongeacht inkomen of vermogen, vanaf 2019 maximaal € 17,50 aan eigen bijdrage per periodebijdrage gaan betalen. Uitgezonderd zijn de cliënten die gebruik maken van beschermd wonen (zorg in natura) en maatschappelijke opvang. Zij blijven een inkomensafhankelijke eigen bijdrage betalen.

De maximale periodebijdrage van € 17,50 geldt bovendien niet voor de niet-AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens. Voor deze groep is de eigen bijdrage op nihil gesteld.

De gemeente blijft vooralsnog de mogelijkheid houden om bij verordening te regelen dat voor bepaalde categorieën cliënten de maximale periodebijdrage op nul wordt vastgesteld of wordt verlaagd. De mogelijkheid om voor bepaalde maatwerkvoorzieningen geen periodebijdrage te vragen blijft eveneens bestaan. Deze gemeentelijke beleidsvrijheid komt waarschijnlijk te vervallen per 1 januari 2020.

Op dit moment geldt dat er een inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt gevraagd voor alle maatwerkvoorzieningen Wmo, met uitzondering van begeleiding en Hbhplus.

Vanaf 1 januari 2019 geldt er op basis van de landelijke wetgeving niet langer de inkomensafhankelijke eigen bijdrage, maar een eigen bijdrage van maximaal € 17,50 per vier weken. Dit ongeacht de hoogte van het inkomen, de hoogte van het vermogen en het aantal maatwerkvoorzieningen waarvan gebruik wordt gemaakt.

In de landelijke wetswijziging en vanuit het oogpunt van financiële beheersbaarheid van de Wmo-budgetten wordt aanleiding gevonden om ook voor de maatwerkvoorzieningen Hbhplus en begeleiding de eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken terug in te voeren per 25 maart 2019.

Beoogd effect

Met het voorstel wordt beoogd bij te dragen aan de financiële beheersbaarheid van de budgetten Wmo en een betere balans in baten en lasten te verkrijgen, zonder dat dit iets afdoet aan de laagdrempeligheid -en daarmee het voorkomen van (ongewenste) zorgmijding- van de maatwerkvoorzieningen begeleiding en Hbhplus.

Argumenten per beslippunt

1.1. Het voorstel draagt bij aan de financiële beheersbaarheid van de Wmo-budgetten daar waar een toename van (aanvragen van) het aantal voorzieningen moet worden verwacht.

Gelet op het feit dat men vanuit de landelijke wetgeving niet langer een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage betaalt, moet rekening gehouden worden met een aanzuigende werking. Niet zozeer op begeleiding en Hbhplus, maar nog wel op zaken als woonvoorzieningen en een aantal vervoersvoorzieningen, waaronder de scootmobiel.

Met herinvoering van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen begeleiding en Hbhplus met het vaste tarief van € 17,50 per vier weken worden de baten en lasten meer in balans gebracht.

1.2. Het voorstel draagt bij aan de financiële beheersbaarheid van de Wmo-budgetten daar waar een afname van inkomsten uit (de hoogte van) de eigen bijdrage moet worden verwacht.

Ongeacht het inkomen en vermogen en het gebruik van meerdere maatwerkvoorzieningen is de eigen bijdrage nooit hoger dan de landelijk voorgeschreven € 17,50 per vier weken. Bijgevolg moet er rekening mee worden gehouden dat per cliënt een minder hoge eigen bijdrage wordt ontvangen. Door het herinvoeren van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen Begeleiding en HBH-plus wordt dit deels gecompenseerd.

1.3. Het voorstel doet het principe van een laagdrempelige voorziening geen geweld aan.

Per 1 februari 2017 werd besloten om voor de voorzieningen Hbhplus en begeleiding geen eigen bijdrage op te leggen om deze zo laagdrempelig mogelijk te maken en daarmee (ongewenste) zorgmijding te voorkomen.

Het risico van zorgmijding wordt ondervangen doordat inwoners van de gemeente Roosendaal met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm via deelname aan de (gemeentelijke) collectieve zorgverzekering de eigen bijdrage terug kunnen krijgen.

Inwoners met een inkomen hoger dan 120% zijn vanaf 1 januari 2019 een aanvaardbare bijdrage van € 17,50 per vier weken verschuldigd.

1.4 Het voorstel past in toekomstige landelijke wetsontwikkelingen.

De gemeente Roosendaal kiest ervoor om vooruitlopend op mogelijke wettelijke verplichting vanaf 2020 om vanaf 2019 deze eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken ook in te voeren voor begeleiding en Hbhplus per 25 maart 2019. Vooruitlopend op de wettelijke verplichting per 2020 omdat het dan waarschijnlijk niet meer mogelijk is om een lagere eigen bijdrage dan € 17,50 per vier weken of geen eigen bijdrage per maatwerkvoorziening te bepalen.

Ingangsdatum van de invoering per 25 maart 2019 is gekoppeld aan de eerste dag van de vierde CAK-periode in 2019.

Kanttekeningen

1.1 In 2019 volgt een verdere behandeling van het wetsvoorstel over het abonnementstarief.

Zoals in de inleiding aangegeven, volgt na invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019 via de Algemene Maatregel van Bestuur in 2019 nog een verdere behandeling van het wetsvoorstel zelf. Beoogde invoerdatum van het wetsvoorstel is 1 januari 2020 met continuering van het abonnementstarief van € 17,50 per vier weken.

Daarnaast spelen in de behandeling van het wetsvoorstel vooral nog de volgende zaken:

- mogelijk beperkte gemeentelijke beleidsvrijheid: niet meer mogelijk om geen eigen bijdrage te vragen voor een bepaalde maatwerkvoorziening
- mogelijk ook een eigen bijdrage voor bepaalde algemene voorzieningen
- mogelijk inning eigen bijdrage van CAK naar gemeente

Artikel 12a, 4^e lid sub b van de verordening is eveneens aangepast. Het betreft feitelijk een tekstuele aanpassing. Een sociaal begeleider in de deeltaxi betaalt tweemaal het Wmo-tarief, tenzij de begeleiding medisch noodzakelijk is. Dan is het vervoer van de begeleider gratis.

Het feit dat men tweemaal het tarief is verschuldigd is altijd zo geweest en zo uitgevoerd, ook conform het deeltaxi-contract.

De tekst werd in de vorige actualisatie van de verordening abusievelijk fout opgenomen.

Financiën

Algemeen

De kosten van het abonnementstarief waren op basis van berekeningen van het CPB in het regeerakkoord begroot op landelijk € 145 miljoen vanwege een lagere opbrengst aan eigen bijdrage en € 145 miljoen als gevolg van de aanzuigende werking van de maatregel.

Het Rijk compenseert gemeenten alleen voor de lagere opbrengsten aan eigen bijdragen en stort een bedrag van € 143 miljoen oplopend tot € 145 miljoen per jaar structureel in het gemeentefonds.

De verdeelsleutel van dit bedrag is op dit moment nog niet bekend.

Herinvoering van de eigen bijdrage via het abonnementstarief op begeleiding en Hbhplus betekent naar inschatting extra inkomsten tot een bedrag van € 450.000,- op jaarbasis.

Met invoering van de eigen bijdrage per 25 maart 2019 bedragen de inkomsten over 2019 naar schatting € 350.000,-.

Dit is berekend op basis van het huidige bestand en de huidige ontvangsten van de eigen bijdrage, zonder rekening te houden met een eventuele aanzuigende werking door het abonnementstarief voor

andere WMO producten en een mogelijk minder hoge eigen bijdrage per cliënt .
Die aanzuigende werking wordt vooral verwacht op woonvoorzieningen en diverse vervoersvoorzieningen.

Dit zal in 2019 en verder worden gemonitord.

Er wordt verwacht dat de extra inkomsten de toekomstige financiële risico's als gevolg van invoering van het abonnementstarief op kunnen vangen en daarnaast bij kunnen dragen aan de taakstelling op het sociaal domein.

De aanvullende inkomsten van € 450.000 bij te ramen op het budget Wmo eigen bijdrage. Deze aanvullende middelen zijn gebaseerd op de meest voorzichtige berekening en dienen in 2019 nog te worden gerealiseerd. Hierbij wordt geadviseerd om deze middelen op te nemen als stelpost, als zijnde nog te besteden middelen in 2019. Bij de bestuursrapportage 2019 zal na meer duidelijkheid zijn over de inzet van deze middelen en in breder perspectief worden gezien binnen programma 5, specifiek de niet vrij toegankelijke zorg.

Ook wordt voorgesteld de financiële compensatie van het Rijk voor invoering van het abonnementstarief structureel beschikbaar te stellen binnen de Wmo, zoals bij afschaffing van de eigen bijdrage hiervoor ten laste is gegaan van de Wmo.

In de totale inkomsten uit herinvoering eigen bijdrage en financiële compensatie van het Rijk resteert voldoende ruimte om de kosten van ophoging van het Hbhplus-contract per 2019 te dekken. Hiertoe volgt begin 2019 een voorstel.

Communicatie

Het besluit bekend te maken op www.officielebekendmakingen.nl en te publiceren in de Roosendaalse Bode.

Direct na besluitvorming in de raad de Wmo-cliënten met een brief op de hoogte te stellen van de wijzigingen per 1 januari 2019.

In die brief ook de (gemeentelijke) collectieve zorgverzekering mee te nemen en de mogelijkheid om per 1 januari 2019 aan te sluiten.

Bijlagen

1. Verordening tot Wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Roosendaal 2017
2. Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Roosendaal 2017 (nieuwe doorlopende tekst)
3. Begrotingswijziging Wmo eigen bijdrage